آرمان ملّی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۲۶۶
یکشنبه
۱۴۰۱•۰۲•۱۱
۲۹ رمضان ۱۴۴۳/ ۰۱ می ۲۰۲۲

فـــــرارو

همه‌چیز آماده احیای برجام است

ایران و آمریکا بر سر سپاه به توافق می‌رسند؟

با اینکه سند ۲۷ صفحه‌ای توافق آماده امضا بوده، اما دیپلمات‌ها هنوز در مورد یک مساله کلیدی میان ایران و آمریکا به نتیجه نرسیده‌اند و آن موضوع وضعیت بال قدرتمند نیروهای نظامی ایران یعنی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است. آمریکا در زمان ریاست جمهوری ترامپ ذیل کمپین حداکثر فشار علیه ایران بعد از خروج این کشور از برجام، سپاه را در فهرست گروه‌های تروریستی قرار داد. حال بعد از گذشت ۳ سال، مساله خروج این نیروها از فهرست تروریست‌ها به معضل نهایی احیای برجام در دولت بایدن تبدیل شده است. دلیل آن هم حساسیت بالای سیاسی موضوع در هر دو پایتخت یعنی واشنگتن و تهران است. این حساسیت عملا رسیدن به یک اجماع را غیرممکن و غیرواقع‌بینانه کرده است. موضوع اصلی این است که تحریم‌هایی که برچسب تروریستی داشتند در توافق برجام اصلی هم برداشته نشده بودند. آمریکا تعداد زیادی از تحریم‌ها علیه ایران را بعد از برجام سال ۲۰۱۵ با این بهانه که تحریم‌ها ارتباطی به توافق نداشته نگه‌داشته بود، اما الان تهران معتقد است موضوع تحریم‌ها در هم تنیده شده است. یک مقام آمریکایی نزدیک به موضوع که نامش برده نشده، به پولیتیکو گفته موضع آمریکا این است که تا زمانی که ایران قبول نکند اقداماتی برای رفع نگرانی‌هایی ورای برجام انجام دهد واشنگتن حاضر نیست سپاه را از فهرست گروه‌های تروریستی خارج کند، چون این کار هم در واقع در چارچوب برجام نیست. نشریه آمریکایی پولیتیکو هم در گزارشی به قلم استفانی لیختن اشتاین خبرنگار حاضر در وین که از نزدیک مذاکرات را رصد می‌کرده، نوشته نباید فراموش کرد که دولت بایدن با یک اجماع دو حزبی در خصوص عدم خروج سپاه از فهرست گروه‌های تروریستی مواجه است. هر دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه معتقدند سپاه باید در فهرست بماند. مقام آمریکایی به پولیتیکو گفته بایدن بعید است در این موقعیت دست به خروج سپاه از لیست تروریستی ذیل چارچوب مذاکرات برجام بزند. همین بن‌بست در واقع مذاکرات وین را که چند ماه پیش به نظر به مراحل پایانی رسیده بود را متوقف کرده است. مذاکرات در واقع درست زمانی متوقف شد که روسیه در خلال مناقشه اوکراین درخواست‌هایی را از طرف آمریکایی مطرح کرد. روسیه از آمریکا خواست ضمانت‌هایی برای کارهای آتی با ایران ارائه کند، اما این بن‌بست نبود که کار را متوقف کرد بلکه برچسب تروریستی بر سپاه به بلندترین مانع بر سر راه برجام تبدیل شده است. پولیتیکو در گزارش خود نوشته واشنگتن در ابتدا پیشنهاد خروج سپاه از فهرست تروریستی را در ازای عقب‌نشینی ایران از حمله به مواضع آمریکایی‌ها در منطقه و دست داشتند مطرح کرده بوده، اما ایران با این پیشنهاد مخالفت کرده است. انریکه مورا مقام اتحادیه اروپا و هماهنگ کننده مذاکرات غیرمستقیم بین ایران و آمریکا این پیشنهاد را بین دو طرف مبادله کرده بود و همین یک ماه پیش هم همه تلاشش را برای رسیدن به یک راه حل بین تهران و واشنگتن به کار بسته بود، اما مذاکرات همچنان متوقف است. حسین امیرعبداللهیان وزیر خارجه ایران و جوزف بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا به تازگی درباره احتمال برگزاری یک نشست با هم صحبت کرده‌اند. وزیر خارجه ایران در تماس تلفنی به بورل گفته دولت آمریکا باید شجاعت اصلاح سیاست‌های اشتباه کاخ سفید را داشته باشد.

برجام گروگان مسائل دیگر؟

شکی نیست که دولت ایران به دنبال رسیدن به یک توافق پایدار، قوی و خوب است. اما وضعیت در واشنگتن، گره در کار ایجاد کرده است. تعداد زیادی از سناتورهای جمهوری‌خواه به علاوه برخی سناتورهای کلیدی حزب دموکرات به کاخ سفید فشار می‌آورند که سپاه را از فهرست گروه‌های تروریستی خارج نکند. تحلیلگران سیاسی پیشنهاد کرده‌اند که ذیل برجام یک توافق دیگر برای مذاکره بر سر خروج سپاه از گروه‌های تروریستی ایجاد شود و به این ترتیب در مذاکراتی دیگر این مساله مورد بررسی قرار بگیرد، اما همزمان برجام هم با موفقیت احیا شود. کلسی دونپورت مدیر یکی از دپارتمان‌های انجمن کنترل سلاح در آمریکا می‌گوید اگر چشم‌انداز احیای برجام از بین برود، بحران هسته‌ای تشدید می‌شود. خبرنگار پولیتیکو گفته متن پیش‌نویس توافق با میانجی‌گری اروپا بیش از یک سال است که نوشته شده و شامل مواردی از جمله بازگشت آمریکا و ایران به تعهداتشان ذیل برجام است. همه جزئیات فنی این پیش‌نویس به تایید طرف‌های توافق یعنی بریتانیا، فرانسه، آلمان، ایران، روسیه، چین و آمریکا رسیده بود. یک مقام ارشد آمریکایی که در جریان مذاکرات نقش داشته به پولیتیکو گفته «کسانی که خودشان را وقف مذاکرات کرده بودند خسته شدند، چون به یک توافق خیلی خوب به نفع همه طرف‌ها دست پیدا کرده بودند، اما این توافق برای برخی مسائل به گروگان گرفته شده است.

دریچـــــه

نخست‌وزیر عراق:

تفاهم میان تهران و ریاض نزدیک است

نخست وزیر عراق در گفت‌وگو با نشریه الصباح در پاسخ به سوالی درخصوص تحولات گفت‌وگوهای تهران و ریاض و اینکه آیا این مذاکرات ادامه خواهد داشت، گفت: عراق در تحقق تفاهمات میان کشورهای منطقه و تحقق ثبات منطقه‌ای منافع مستقیم دارد. مصطفی الکاظمی، تاکید کرد: ما به دلیل اینکه روابط خوبی با دو کشور و طرف‌های مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی داریم، توانستیم که فضای گفت‌وگوهای مثبتی در خاک عراق ایجاد کنیم که بسیاری از آنها اعلام نشده است. وی در ادامه خاطرنشان کرد: برادرانمان در عربستان و جمهوری اسلامی در پرونده مذاکرات با مسئولیت بالا و براساس نیازهای کنونی منطقه تعامل می‌کنند و ما مطمئن هستیم که ان شاءا... تفاهم نزدیک است و گشایش واقعی و گسترده‌ای در روابط تمام کشورهای منطقه به وجود خواهد آمد. نخست‌وزیر عراق همچنین گفت، این باور به‌وجود آمده است که نگاه‌ها به منطقه باید به صورت منافع متقابل باشد و برای ایجاد اقتصاد خوب و رسیدن به پیشرفت‌های جهانی ابتدا باید مشکلات و بحران‌های منطقه حل شود.

سیدمحمد غرضی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

رانت‌خواری قانونی مهم‌ترین مانع دولت رئیسی است

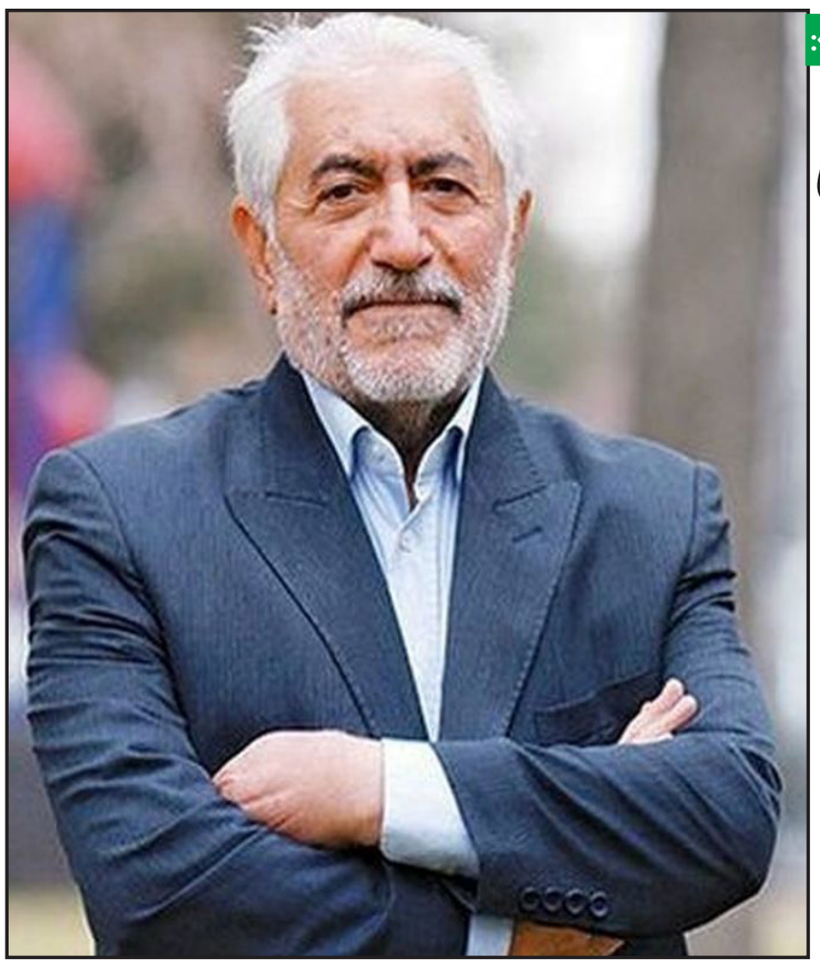

مردم از جریان‌های سیاسی شفافیت می‌خواهند؛ دولت باید با این پدیده مقابله جدی کند، در عمل، نه در حد حرف

آرمان ملی- احسان انصاری: مدیران دولت چه اقداماتی برای حل مشکلات اقتصادی مردم انجام داده‌اند؟ آیا رویکردی که دولت در پیش گرفته می‌تواند مشکلات اقتصادی را در سال ۱۴۰۱ کاهش دهد؟ در این زمینه چه چالش‌ها و فرصت‌هایی وجود دارد؟ «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی این موضوع با مهندس سیدمحمد غرضی وزیر سابق نفت گفت‌وگو کرده است. غرضی معتقد است: «برخی در دولت از تجربه کافی برخوردار نیستند. برخی مدیران از جمله افرادی هستند که در گذشته تجربه مدیریتی در سطح کلان را نداشته‌اند. این وضعیت می‌تواند در آینده برای دولت مشکل آفرین باشد. به‌هر حال تجربه کشورداری و مدیریت در سطح کلان می‌تواند در بهبود وضعیت مدیریتی کشور تأثیرگذار باشد. این در حالی است که این وضعیت درباره برخی مدیران دولت صدق نمی‌کند. در چنین شرایطی یک یا دو سال ابتدایی مدیریت صرف شناخت مشکلات و پیدا کردن راه‌حل می‌شود. به همین دلیل در حدود نیمی از دوران مدیریت این افراد صرف شناخت مشکلات و نحوه مدیریت آنها می‌شود. پس از آن نیز فرصت کوتاهی در اختیار دارند که بتوانند مشکلات را حل کنند.» در ادامه ماحصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

رویکردی که دولت از نظر اقتصادی در پیش گرفته چه چشم‌اندازی را در سال ۱۴۰۱ پیش روی کشور قرار می‌دهد؟ آیا دولت می‌تواند به وعده‌های اقتصادی که به مردم داده عمل کند؟

مشکلات اقتصادی کشور یک‌شبه به وجود نیامده که بتوان یک‌شبه آن را از بین برد. کسانی نیز که عنوان می‌کنند مشکلات کشور را می‌توانند در کوتاه مدت از بین ببرند، اشتباه می‌کنند و به صورت کارشناسی به موضوع نگاه نمی‌کنند. پایه پولی کشور پس از دهه ۶۰ ضعیف شد و این وضعیت تا امروز و در دهه‌های مختلف وجود داشته است. پشتوانه اسکناس در کشور که روزی ۶۷ ریال بود، به‌مرور زمان به ۳۰۰هزار ریال رسید. دلیل اصلی این موضوع نیز این بود که برخی قوانین مجلس و تصمیماتی که در دولت‌ها گرفته می‌شد، درنهایت به رانت منجر می‌شد. در همه کشورهای جهان پایه پولی به قاعده جامعه کمک می‌کند و اجازه نمی‌دهد آسیب ببیند. این در حالی است که رانتی که در کشور شکل گرفت، باعث شد پایه پولی به قاعده جامعه آسیب بزند. واقعیت این است که اگر دولت سیزدهم قصد دارد وضعیت اقتصادی کشور را بهبود ببخشد و اقداماتی انجام بدهد که اقتصاد کشور در مسیر صحیح قرار بگیرد باید رانت‌خواری را در کشور از بین ببرد و نگذارد این وضعیت ادامه داشته باشد. اقداماتی مانند دادن یارانه به اقشار ضعیف جامعه و سفره دولت را بزرگ‌تر کردن اگرچه اقدامات مثبتی است، اما پاسخگوی نیازهای مردم جامعه نیست. تنها راه بهبود وضعیت مردم این است که رانت‌خواری که در کشور شکل گرفته توسط دولت از بین برود و دولت عزم جدی داشته باشد تا این رانت‌خواری‌ها را در کشور ریشه‌کن کند. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه میزان قاچاق در کشور افزایش پیدا کرده به شکلی است که حتی میوه و سبزیجات نیز قاچاق می‌شود. در چنین شرایطی دولت باید نرخ ارز را تثبیت کند. این در حالی است که فرآورده‌های نفتی در کشور قاچاق می‌شود. فرآورده‌هایی مانند بنزین، گازوئیل و قیر از جمله فرآورده‌هایی است که از جیب مردم خارج می‌شود و در اختیار رانت‌خواران قرار می‌گیرد.

> **تنها راه بهبود وضعیت مردم این است که رانت‌خواری که در کشور شکل‌گرفته توسط دولت از بین برود و دولت عزم جدی داشته باشد تا این رانت‌خواری‌ها را در کشور ریشه‌کن کند. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه میزان قاچاق در کشور افزایش پیدا کرده به شکلی که حتی میوه و سبزیجات نیز قاچاق می‌شود**

آیا دولت و مجلس از اراده کافی برای ریشه‌کن کردن رانت در کشور برخوردار هستند؟

بنده ۲۰ سال در دولت حضور داشته‌ام و به‌خوبی با چالش‌ها و فرصت‌هایی که دولت‌ها با آن مواجه بوده، آگاهم. واقعیت این است که در ۴دهه گذشته این اراده مشاهده نشده است. با این‌وجود دولت آقای رئیسی هنوز در ابتدای راه است و این امیدواری وجود دارد که ایشان و همکارانش در دولت تلاش کنند رانت‌خواری را در کشور ریشه‌کن کنند، اجازه ندهند این وضعیت همچنان ادامه داشته باشد و به اقتصاد کشور آسیب بزند. در شرایط کنونی دولت و مجلس در یک مشی فکری قرار دارند و این می‌تواند به‌مثابه یک فرصت قلمداد شود تا مجموعه حاکمیت با اقدامات مؤثر رانت‌خواری را در کشور از بین ببرند. در کمتر دولتی چنین وضعیتی وجود داشته که دولت و مجلس همفکر باشند. در اغلب دولت‌های گذشته دولت و مجلس از دو جریان سیاسی متفاوت بودند و به همین دلیل تصمیم‌گیری در برخی مسائل مهم و کلیدی کشور سخت بود. این در حالی است که این وضعیت در دولت آقای رئیسی وجود ندارد و همه قوا به یک جریان سیاسی تعلق دارند. درنتیجه ما امیدواریم این اتفاق در کشور رخ بدهد و با اقداماتی که دولت در این زمینه انجام می‌دهد، وضعیت اقتصادی و معیشتی زندگی مردم بهبود پیدا کند.

ارزیابی شما از کارایی کابینه و مدیرانی که آقای رئیسی انتخاب کرده چیست؟ آیا این مدیران موفق شده‌اند در مسیری حرکت کنند که مشکلات جامعه کاهش پیدا کند؟

واقعیت این است که برخی مدیران دولت از تجربه کافی برخوردار نیستند. برخی از آنها مدیرانی هستند که در گذشته تجربه مدیریتی در سطح کلان را نداشته‌اند. این وضعیت می‌تواند در آینده برای دولت مشکل آفرین باشد. به‌هر حال تجربه کشورداری و مدیریت در سطح کلان می‌تواند در بهبود وضعیت مدیریتی کشور تأثیرگذار باشد. در چنین شرایطی یک یا دو سال ابتدایی دوران مدیریت ایشان صرف شناخت مشکلات و پیدا کردن راه‌حل می‌شود. به همین دلیل در حدود نیمی از دوران مدیریت این افراد صرف شناخت مشکلات و نحوه مدیریت آنها می‌شود. پس از آن نیز فرصت کوتاهی در اختیار دارند که بتوانند مشکلات را حل کنند. مسأله اصلی کشور این است که عده‌ای همواره از رانت دولت‌ها استفاده کرده‌اند. در دهه‌های گذشته رانت‌خواری در بین دو جریان چپ و راست شیوع پیدا کرد که امروز نیز ادامه دارد. در طول این سال‌ها مردم از همه جریان‌های سیاسی حمایت کردند و اجازه دادند برنامه‌های خود را اجرایی کنند و بسیاری از سختی‌ها و دشواری‌ها را تحمل کردند. با این وجود کسانی که مدعی خدمت بوده‌اند و مردم به آنها فرصت داده‌اند، از این فرصت به‌خوبی استفاده نکرده‌اند و از آزمونی که مردم برای آنها در نظر گرفته‌اند، سربلند بیرون نیامده‌اند. به همین دلیل نیز مردم نسبت به قدرت سیاسی چپ و راست خوش‌بین نیستند. این مسأله نشان‌دهنده عظمت مردم ایران است. عقل اجتماعی مـــردم از عقل سیاسی برخی سیاستمداران قوی‌تر است. مردم به مدعیان خدمت فرصت می‌دهند تا اهداف واقعی خود را مشخص کنند و سپس درباره آنها قضاوت می‌کنند. یکی از شعارهای اصلی آقای رئیسی در رقابت‌های انتخاباتی مبارزه با فساد و رانت‌خواری بود. این در حالی است که هنوز در عمل شاهد مبارزه قوی با رانت‌خواری نیستیم. دولت سیزدهم هنوز موفق نشده دست رانت‌خواران را از دسترسی به منابع عمومی کوتاه کند. بدون تردید اگر این اتفاق رخ ندهد، وضعیت دولت سیزدهم نیز مانند دولت‌های گذشته خواهد شد و توفیق قابل توجهی به دست نخواهد آمد.

> **برخی تصمیمات اشتباه که گرفته می‌شده نیز زمینه‌ساز رانت‌خواری در کشور شده است. با این وجود دولت آقای رئیسی هنوز در ابتدای راه است و این امیدواری وجود دارد که ایشان و همکارانش در دولت تلاش کنند رانت‌خواری قانونی را در کشور ریشه‌کن کنند و اجازه ندهند این وضعیت همچنان ادامه داشته باشد و به اقتصاد کشور آسیب بزند**

در زمینه معیشتی و اقتصادی دولت باید از چه رویکردی استفاده کند که در وضعیت زندگی مردم تغییر ایجاد شود؟

مشکلات معیشتی مردم به‌صورت مستقیم به سیاست‌های اقتصادی دولت آقای رئیسی مربوط نمی‌شود، بلکه ریشه در سیاست‌گذاری اقتصادی در گذشته دارد. قدرت‌های جهانی به دنبال رانت‌خواری سیاسی از ایران هستند و این وضعیت شامل همه کشورهای مذاکره‌کننده نیز می‌شود. از سوی دیگر ما با رانت خواران اقتصادی در کشور مواجه هستیم که به‌صورت امتیازخواهی بر دولت‌ها تسلط پیدا می‌کنند. این در حالی است که هنوز هم نشانه‌هایی از اینکه با این دو نوع رانت‌خواری مبارزه جدی شود وجود ندارد. هنگامی که پشتوانه داخلی وجود نداشته باشد، شرایط مذاکره سخت می‌شود. اگر تیم مذاکره‌کننده ایران با پشتوانه قوی در داخل کشور مواجه باشد و شرایط اقتصادی جامعه به شکلی نباشد که کشورهای غربی بتوانند از آن سوءاستفاده کنند، امکان مذاکره منطقی و منصفانه فراهم خواهد شد. هیچ‌کدام از دولت‌ها مشکلات ساختاری و بنیادی کشور را مورد تحلیـــل و بررسی قرار نداده و برای آن راه‌حل عمیق و علمی پیدا نکرده‌اند. نکته دیگر اینکه دولت نباید با مصوبه‌های از بالا به پایین و دستوری مشکلات را حل کند، بلکه رویکرد مدیریتی دولت باید به سمتی باشد که ارتباط مستقیم با بدنه میانی و پایینی جامعه داشته باشد تا بتوان به‌صـــورت عمیق مشکلات را مورد بررسی قرار بدهد. همکاری و خدمت به مردم زمانی حاصل می‌شود که قلوب به همدیگر نزدیک باشد. از سوی دیگر همکاری باید به صورت متقابل بین همه نهادهای قدرت شکل بگیرد و هر نهادی وظایف خود را به‌خوبی در پیشبرد اهداف نظام سیاسی انجام بدهد. بسیاری از روسای جمهور گذشته در مبارزات انتخاباتی خود شعارها و وعده‌هایی را به مردم داده‌اند که پس از اینکه به ریاست جمهوری رسیده‌اند، رویکرد دیگری در پیش گرفته‌اند. بنده معتقدم خط کشی‌ها و باندبازی‌ها باید جای خود را به تعامل و همکاری بین جریان‌های سیاسی بدهد. همه جریان‌های سیاسی باید این نکته را در نظر داشته باشند که منافع عوام بر منافع خواص ارجح است و کسی نمی‌تواند به نام مردم دعوای سیاسی در کشور راه بیندازد. حق مردم بر صاحبان قدرت ترجیح دارد. این در حالی است که برخی حق صاحبان ثروت و قدرت را بر حق مردم ترجیح می‌دهند که برخلاف فرمایش صریح حضرت امام(ره) و مسیر انقلاب اسلامی است. مردم به‌خوبی می‌دانند باید در شرایط کنونی چه اقدامی انجام بدهند. مردم از جریان‌های سیاسی می‌خواهند صداقت و شفافیت داشته باشند. کسانی که دارای چنین صفاتی نیستند باید این نکته را در نظر داشته باشند که مردم آنها را ناکام خواهند گذاشت.

> **برای دولت‌ها لحظات سخت و دشوار وجود دارد و در عالم سیاست یک امر طبیعی است. به‌هر حال دولت‌ها به دلایلی در برخی مقاطع با چالش‌هایی مواجه و مجبور می‌شوند با راهبردهایی که به کار می‌برند از چالش‌ها عبور کنند. این وضعیت تا حدودی برای دولت به وجود آمده است**

این احتمال وجود دارد که ایران و کشورهای غربی درنهایت در زمینه پرونده هسته‌ای به توافق دست پیدا کنند. برجامی که احتمـــالا در آینده امضا خواهد شد چه تفاوت‌هایی با برجام سال ۲۰۱۵ دارد و چه تأثیری در فرآیند زندگی مردم خواهد داشت؟

مذاکرات ایران و کشورهای غربی با فراز و نشیب‌های زیادی همراه بود. با این‌وجود اخبار منتشرشده نشان می‌دهد طرفین مذاکره موفق شده‌اند اختلافات را به پایین‌ترین سطح کاهش بدهند و در آستانه توافق قرار گرفته‌اند. نکته منفی‌ای که در شرایط کنونی وجود دارد، دخالت‌های برخی کشورها در سرنوشت برجام است که قابل‌قبول نیست. به‌هر حال ایران در مذاکرات هسته‌ای رویکردی را در پیش گرفته بود که در حال نتیجه دادن است. این رویکرد نیز از دولت گذشته آغاز شد و تا به امروز به شکل‌های مختلف ادامه داشته است. ما امیدواریم دولت در این زمینه به خواسته‌ها و برنامه‌های خود برسد و بتواند آنها را اجرایی کند. بدون تردید اگر برجام امضا شود با پیامدهایی اقتصادی که به همراه خواهد داشت، باری از روی دوش مردم برداشته شود. برای یک دولت لحظات سخت و دشوار وجود دارد و در عالم سیاست یک امر طبیعی است. به‌هرحال دولت‌ها به دلایلی در برخی مقاطع با چالش‌هایی مواجه می‌شوند و مجبور می‌شوند با راهبردهایی که به کار می‌برند از چالش‌ها عبور کنند. این وضعیت تا حدودی برای دولت به وجود آمده است.

یادداشـــت

کالبدشکافی مفهوم قانون

کوروش الماسی
محقق و پژوهشگر

اینکه چالش‌های اجتماعی در عرصه‌های گوناگون، زیست شهروندان را دشوار، کرده است، یقینا دلایل متعددی دارد. پربیراه نیست، اگر یکی از دلایل زیست دشوار شهروندان را ناکارآمدی نظم حقوقی مستقر تلقی کنیم. ناکارآمدی بدین معنی که نبود اجماع نظر میان بخش قابل توجهی از «صاحب منصبان» و نخبگان، پیرامون چیستی و کارکرد قوانین؛ بعضا، موجب درک، تفاسیر و عملکرد حقوقی متغیر می‌شود. توجه به این نکته که مفاهیم، معنا و کاربردی دلبخواهی و متغیر ندارند، حائز اهمیت است. به عبارتی، مفاهیم برآیند تجربه مشترک از برخی امور و پدیده‌های پیرامونی هستند که ظهور و بروز و کارکردی یکسان، صرف‌نظر از زمان و مکان، برای همه انسان‌ها دارند. یقینا، مبحث فلسفه قوانین بسیار فراتر از توان و مجال این موجز است، اما با این وجود، تلاش می‌شود تا تبیینی بسیار کلی و مختصر از مفهوم قانون(قوانین اجتماعی، قانون اساسی) ارائه شود. پدیدار شناسی قانون: قانون (قوانین) از شهروندان می‌خواهد تا در شرایط گوناگون به شکلی خاص رفتار کنند یا رفتار نکنند. یگانه دلیل تبعیت شهروندان از یک قانون این است که در ازای تبعیت از قانون، منفعتی به‌دست می‌آورند. اگر به‌طور کلی و کاربردی، منفعت را مترادف با تحقق انواع نیازهای افراد تلقی کنیم، آنگاه می‌توان نتیجه گرفت که تبعیت از قوانین (برخی) نیازهای گوناگون افراد را برآورده می‌کند. به عبارتی نظم حقوقی یک جاده دوطرفه است. تبعیت در ازای کسب منفعت. از این رو، تبعیت منهای تحقق نیازها یک پارادوکس است. کارکرد قانون: از نظر کاربردی قانون (قوانین، قانون اساسی) تنظیم کننده روابط شهروندان در مقابل یکدیگر، روابط شهروندان با نهادهای حاکمیتی و روابط انواع نهادهای اجتماعی و حاکمیتی در مقابل یکدیگر است. پرسشی که می‌توان مطرح کرد، اینکه، تنظیم روابط به چه منظور یا با کدام هدف؟ اگر تبیین پدیدارشناسانه قانون در پاراگراف قبل را منطقی تلقی کنیم، آنگاه، می‌توان ادعا کرد که هدف از تنظیم روابط شهروندان و انواع نهادهای گوناگون اجتماعی و سیاسی، تحقق منفعت یکایک شهروندان که به اجماع، منافع ملی(جمعی) نامیده می‌شود، است. به بیانی کاملا کاربردی ، «قانون(قانون اساسی) ثبت خرد و اراده جمعی به عنوان نقشه راه تحقق منافع ملی است.» تا قبل از عصر روشنگری نظم حقوقی در جوامع، تبلور برخی اراده‌های فردی یا گروهی بود، اما در عصر روشنگری و بعد از «تحولات ادراکی نخبگان و اندیشمندان» و توسعه علوم به ویژه علوم اجتماعی و انسانی که بستر درک نوینی از چیستی انسان و محیط زیست او شد، قوانین تبلور خرد و اراده جمعی(ملی) تلقی شد. قانون اساسی به عنوان تبلور خرد و اراده جمعی به مثابه نقشه راه تحقق منافع ملی، یکی از برجسته‌ترین دستاوردهای عصر روشنگر است. آیا خطاست اگر گفته شود که مشکلات معیشتی، آموزشی، علمی، اقتصادی، صنعتی، کشاورزی و... اجتماعی ، بخش از شهروندان را از تحقق یا برآوردن نیازهای ابتدایی ناتوان کرده است؟ اگر صادقانه باور داشته باشیم که قانون ابزار خردمندانه تحقق نیازهای شهروندان(انسانی) است، بنابراین، بنابر چالش‌های اجتماعی باید بپذیریم که نظم حقوقی در تحقق نیازهای بخش از شهروندان موفق نبوده و به همین دلیل باید کاربردی‌تر (بازنگری) شود. یقینا بازنگری قانون منظور کاربردی‌تر کردن آن، نیازمند تلاش صادقانه است. در جهان خرد بنیاد و توسعه یافته، قانون اساسی نقشه راه تحقق منافع ملی تلقی می‌شود. به عبارتی، قانون اساسی تبلور اجماع نظر و پذیرش حداکثری میان نخبگان، پیرامون منافع ملی است. بنابراین، تدبیر و ایجاد تعریف و اجماع پیرامون منافع ملی پیش نیاز بازنگری قانون اساسی است. چالش دیگر که به اهمیت چالش اول است، خلط امور و اندیشه‌ها تاریخی در نظم حقوقی است.

نگـــاه

عزت‌ا... یوسفیان‌ملا:

جریان عدالت‌خواهی در چارچوب قوانین حرکت کند

یک نماینده سابق مجلس با بیان اینکه هرکسی می‌خواهد خدمتی به کشور بکند باید در چارچوب قوانین و مقررات اقدام کند، اظهار کرد: اینکه فرد یا گروهی نسبت به کشور احساس مسئولیت کند و با تابلوی عدالت‌خواهی حرکت کند، خیلی خوب است، اما آنها نباید اقدامات خود را بدون مجوز یا تمهید مقدمات انجام دهند، زیرا این کار به تضعیف نظام منجر خواهد شد. چه بسا اشتباهاتی هم در این راه رخ دهد. عزت‌ا... یوسفیان ملا گفت: اینکه عده‌ای دور هم بنشینند و بدون رای دادگاه در مورد افراد نظر دهند کار درستی نیست. این چنین اقداماتی در گذشته با شکایت افرادی که متهم شدند، همراه شد و بعد مشخص گردید که اتهامات وارد شده به این افراد درست نبوده است.